

de Sonnewijzer
school voor voortgezet speciaal onderwijs
Gerrit van der Veenstraat 24 5348 RD Oss
tel. 0412-626300

Vragen & antwoorden rond bezuinigingen Passend Onderwijs

Wat is Passend Onderwijs nu precies?

Passend Onderwijs staat voor een verandering waarin het speciaal onderwijs veel meer gaat samenwerken met het reguliere, het “gewone” onderwijs. Achtergrond voor die verandering is in de eerste plaats de constatering dat er de laatste jaren wel erg veel leerlingen in het speciaal onderwijs terecht gekomen zijn. Deze vorm van onderwijs is duurder dan het reguliere onderwijs en de kosten daarvan stijgen de laatste jaren fors, waardoor het overheidsbudget voor speciaal onderwijs ieder jaar ruim overschreden wordt. Daarnaast vindt de overheid dat de reguliere scholen soms wel erg gemakkelijk leerlingen doorverwijzen naar het speciaal onderwijs. Tot slot speelt ook de keuzemogelijkheid van ouders een belangrijke rol om Passend Onderwijs te introduceren: de overheid wil dat ouders hun kind met een beperking kunnen aanmelden bij de school van hun keuze. Kan die school niet datgene bieden dat het kind nodig heeft, dan dient die school afspraken met andere scholen gemaakt te hebben over waar de leerling wél dat passend aanbod kan krijgen.

Wat is er mis met Passend Onderwijs?

Niets. Soms lijkt het beeld te ontstaan dat het onderwijs tegen deze verandering is, maar dat is niet zo. Alle partijen, dus zowel het reguliere als het speciaal onderwijs, vinden wel dat een dergelijke belangrijke verandering, waarin dus meer leerlingen met een beperking in het reguliere onderwijs opgevangen kunnen worden, goed en zorgvuldig ingevoerd moet worden. Dat betekent bijvoorbeeld dat de leerkrachten in het reguliere onderwijs goed toegerust moeten zijn om leerlingen met een extra vraag ook goed te kunnen helpen en het speciaal onderwijs wil hen daar graag bij helpen.

Waarom is er nu dan zoveel discussie over?

Passend Onderwijs wil de minister in laten gaan in het schooljaar 2012. Daar moet nog veel voor gebeuren, maar daar wordt door iedereen hard aan gewerkt. De minister heeft in verband met de uit de hand lopende kosten óók gezegd dat het speciaal onderwijs minder geld zal krijgen bij de invoering van Passend Onderwijs: de scholen zouden in 2012 dan net zoveel geld krijgen als ze in het jaar 2008 kregen. Het vervelende is echter dat de meeste scholen gegroeid zijn in die tijd, dus in 2012 veel meer leerlingen hebben dan in 2008. Dit betekent dus dat de scholen het in 2012 moeten doen met een vergoeding die gebaseerd is op het aantal leerlingen van 2008. Hoewel dit natuurlijk heel vervelend is, heeft iedereen dit geaccepteerd en is zich gaan voorbereiden op de veranderingen van 2012, óók in financieel opzicht. De discussie van nu gaat daar dus niet over, maar gaat over afspraken die in 2010 tussen de VVD en het CDA zijn gemaakt en zijn vastgelegd in het zogenaamde Regeerakkoord.

Het Regeerakkoord?

In het Regeerakkoord hebben de regeringspartijen CDA en VVD afspraken gemaakt over de onderwerpen waaraan zij de komende jaren aandacht willen besteden. Deze afspraken worden ondersteund door de derde grote partij, de PVV. Ondersteund of zoals men in politieke termen spreekt, gedoogd. Eén van de afspraken die gemaakt is betreft Passend Onderwijs. Daarover is afgesproken dat de invoering ervan in 2012 moet plaatsvinden. Een andere afspraak die is gemaakt betreft de bezuinigingen: Nederland moet 18 miljard bezuinigen. In dat kader is ook afgesproken dat er op Passend Onderwijs 300 miljoen bezuinigd moet worden. En daar is het onderwijs tegen.

Iedereen moet toch bezuinigen?

Klopt. Maar de aangekondigde 300 miljoen bezuiniging op Passend Onderwijs is een keuze, geen bezuiniging. Dit geld wordt namelijk binnen de onderwijsbegroting verschoven om andere initiatieven te kunnen financieren. Ook initiatieven waar niet iedereen op zit te wachten, zoals bijvoorbeeld de prestatiebeloning. Dit VVD-initiatief

2 kost 250 miljoen en heeft tot doel leraren extra te belonen. Het onderwijsveld zelf ziet hier niets in: zij verwachten er eerder negatieve dan positieve effecten van.

Waar moet die 300 miljoen vandaan komen?

De 300 miljoen wil de minister vooral weghalen bij het speciaal onderwijs. Dat speciaal onderwijs heeft een totaalbudget van 1,2 miljard, dus het gaat om een korting van maar liefst 25%, die op 1 augustus 2012 in moet gaan. De minister wil dit realiseren door bijvoorbeeld fors te korten op de ambulante begeleiders: gespecialiseerde leerkrachten uit het speciaal onderwijs, die leerlingen met een beperking begeleiden in het reguliere onderwijs. Op de vergoeding voor ambulante begeleiders schrappt zij 57%, de overige 43% geeft zij aan het reguliere onderwijs. Of het reguliere onderwijs dat geld ook weer inzet voor die begeleiding, is volstrekt onduidelijk. Daarnaast kort de minister 10% op de personele kosten voor leerkrachten en ondersteunend personeel die in het speciaal onderwijs werken, waardoor in ieder geval de klassen groter worden. Tot slot stopt de minister met een groot aantal projecten en aanvullende regelingen die er waren voor leerlingen met een beperking.

Wat betekenen die kortingen nu voor Passend Onderwijs?

Allereerst zullen de kortingen effect hebben op de invoering van Passend Onderwijs. Langzamerhand begon iedereen te wennen aan het idee dat deze verandering zou gaan plaatsvinden, maar er is met name in het reguliere onderwijs gezegd dat de voorwaarden voor een goede invoering er dan wel moeten zijn. Financiële voorwaarden, maar ook de voorwaarde dat het onderwijspersoneel goed toegerust zou worden op de opvang van meer zorgleerlingen. Met de voorgestelde kortingen komen deze voorwaarden onder zeer grote druk te staan, onder meer doordat de minister met haar regelingen vrijwel alle expertise zoals die bij de ambulante begeleiders aanwezig is m.i.v. 1 augustus 2012 in één klap wegtrekt uit het reguliere onderwijs.

Daarnaast hebben de diverse kortingen, w.o. de personele kortingen, op de scholen voor speciaal onderwijs ook de nodige gevolgen. Zo zullen niet alleen de klassen groter worden, maar zal ook de extra aandacht voor de leerlingen, zoals stagebegeleiding en zorg voor meervoudig gehandicapte leerlingen, grotendeels verdwijnen. Tot slot hebben de kortingen grote gevolgen voor de arbeidsgelegenheid binnen het speciaal onderwijs: binnen anderhalf jaar tijd zullen er landelijk 6500 medewerkers moeten afvloeien.

Gaat dit gezien de gevolgen ook echt door?

Het voorstel om met Passend Onderwijs door te gaan én de daarin meegenomen kortingen is op 16 en 17 februari jl. uitgebreid besproken in een Algemeen Overleg: De woordvoerders Onderwijs van de politieke partijen maakten beurtelings hun opmerkingen over de voorstellen en stelden daarna vragen aan de minister, die uiteraard ook aanwezig was. De lijn werd al snel duidelijk. De oppositiepartijen (PvdA, SP, Groen Links, ChristenUnie, D66 en SGP) zijn niet tegen de invoering van Passend Onderwijs, maar wel tegen de kortingen van 300 miljoen euro die daar door de minister in meegenomen zijn. Het CDA (de partij van de minister), de PVV en de VVD steunen de voorstellen onvoorwaardelijk - dus inclusief alle kortingen. Dit betekent dat het invoeringstraject gestart wordt. Het is de bedoeling van de minister om rond augustus van dit jaar het wetsvoorstel voor te leggen aan de Tweede Kamer. Daarna worden de plannen beoordeeld door de Eerste Kamer en als alles gaat zoals door de minister gewenst, is de nieuwe wet in juni 2012 een feit.

Is er dan helemaal niets meer aan te doen?

De onderwijsraden en de vakbonden leggen zich vooralsnog niet neer bij deze plannen en hebben voorlopig het overleg met de minister over Passend Onderwijs opgeschort. Daarnaast kan een negatieve uitslag voor de regeringspartijen (VVD en CDA) bij de aankomende Statenverkiezingen betekenen dat de coalitie geen meerderheid meer krijgt in de Eerste Kamer. De Eerste Kamer zou de plannen dan uiteindelijk nog kunnen verwerpen.